

tal och åtbörder. *S.* är en god egenskap. Med *s.* göra någon en föreställning. [Sackt-, Sägt-]

SAKTMODIG, a. 2. 1) (om person) Som går sakta, lugnt och tyst till väga i sina handlingar, har ett stilla väsende, sätt att vara. *En s. meniska.* — *Syn.* Stilla, Sällig, From, Fredlig. — 2) Som röjer ett sådant sinnelag, väsende. *S-tal.* *En s. förmaning.* *S-a föreställningar.* [Sackt —, Sägt —]

SAKTMODIGHET, f. 3. Se *Saktmod.*

SAKTMODIGT, adv. Med saktmod. *S. föreställa en något.*

SAKTOM, säktómm, a. 2. Tom på innehåll i sak.

SAKUPPGIFT, f. 3. Uppgift, som rör sak (ej ord).

SAKUPLYSNING, f. 2. Upplysning, som rör sak (ej ord).

SAKÄGANDE, a. 1. o. s. eller

SAKÄGARE, m. 3. Hufvudman i en rättgångssak.

SAKÖRE, n. 4. (af *Sak*, skuld, förbrytelse, och *Öre*, penning; brukas mest i plur.) Böter. *Rättens s-n*, dess andel i ådömda böter.

SAKÖRESLÄNGD, f. 3. Förteckning, lista på ådömda böter.

SAL, m. 2. (af *Moes. G. Saljan*, bo) Stort rum, der man spisar, ett sällskap församlas sig, konserter och baler gifvas eller vissa högtidligheter anställas. Deraf *Mat-*, *Konsert-*, *Dans-*, *Audienssal*, m. m. — *Ss. S-sbord*, *-sdörr*, *-sfönster*, *-snycket*, m. fl.

SALA, v. n. 1. (fam.) *S. ihóp*, se *Samman-skjuta*.

SALAD, sålad, (uttalas i allm.: sållatt) m. 3. (fr. *Salade*, af lat. *Sal*, salt) 1) Kall rätt, bestående af vissa råa grönsaker, tillagade med salt, olja och ättika, understundom äfven med peppar, senap, m. m. *Tillaga s.* — 2) Benämning på alla slags växter, som dertill användas, men isynn. *Lactuca sativa.* — *Ss. S-sfat*, *-stallrik.* — *Skrifves* äfv. *Sallat*.

SALAHYPKEN, salahyp'p'k'n (i allm. säges salahybicka), n. sing. oböjl. Ett slags hasardspel med kort, hvarvid en af spelarne är bankör och de öfrige hålla mot honom på utlagda korthögar, då vinst eller förlust bestämmes efter de underliggande kortens valör, jemförd med det underliggande kortets i bankörens hög.

SALAMANDER, --änd'r, m. 2. pl. — *andarar.* (grek. *Salamandra*) 1) Djur af Reptilierna, svart med brandgula fläckar, till useendigt likt en ödla, 6 tum långt; troddes fordom kunna lefva i elden. *Salamandra maculata.* — 2) Eldsande.

SALANG, -ång, m. 3. Ett slags helt liten ostindisk svala, hvars bon räknas i Kina för en stor läckerhet. *Hirundo esculenta.*

SALARIMUM, salárium, n. 3. pl. — *rier.* (lat.) Arbetslön, arvode.

SALBAND, sålbánn, n. 3. (t. *Sahlband*) 1) (bergv.) En föga mäktigt sköl af någon främmande bergart, som ligger emellan bergarterna och gångarna. — 2) (fabr.) Klädeslist.

SALDERA, sáldera, v. a. 1. (ital. *Saldare*) Afsluta (en räkning). — *Saldering*, f. 2.

SALDO, sálldo, n. sing. (ital.) Skilnaden emellan *Debet* och *Credit* i en räkning, eller det öfverskott, som uppstår i *Debet* eller *Credit*, sedan man subtraherat den mindre summan ifrån den större.

SALEP, sáläpp, m. sing. De närande, hvitgula rotknölarne af flera Orkisararter.

SALFVA, SALFVIA, se *Salva*, *Salvia*.

SALICIN, --i'n, n. sing. (kem.) Ett eget kristalliserande ämne, som innehålles i asp bark.

SALIG, a. 2. (ursprungl.: *God*) 1) (i allm.) Säll, lycklig. *S-e äro de, som icke se och dock tro.* — 2) Säges om en död, som kommit i åtnjutande af den eviga saligheten *De s-a andar.* *Hvad skall jag göra, att jag må blifva s.?* — Brukas ofta substantivt, t. ex.: *De s-e i himmelen.* — 3) (fig.) Afiden. *Min s. far.* *S. i äminnelse.* (Om konungar och drottningar brukas: *Högstsalig*; om ej regerande furstar och furstinnor: *Högtsalig.* — 4) (skämtv., iron.) Skenhelig. *En s. min.* — 5) (fam.) Drucken, rusig. — 6) (pop.) Långsam och trög i sina rörelser och i sitt arbete.

SALIGEN, adv. Se *Saligt*.

SALIGGÖRA, v. a. 2. (böjes som *Göra*) Göra salig. Brukas mest i kyrklig mening. — *S-nde*, part. akt. Brukas oftast adjektivt, t. ex.: *En s. tro.* — *Saliggörande*, n. 4.

SALIGGÖRARE, m. 3. Den, som gör salig. Brukas i kyrklig mening. *Christus, vår s.*

SALIGHET, f. 3. 1) (i allm.) Sällhet, lycka. Brukas för denna bem. mest i högre och poetisk stil. — 2) (i religiös mening) *Den eviga s-en*, det lyckliga tillstånd, som efter döden blir deras lott, hvilka lefvat i en sann tro. I samma mening brukas äfv. blott *Salighet.* *Årfva, förlora s-en.* *På ell. vid min s.*, så samt jag vill bli salig. *Försäkra på sin s.* — 3) (fam. skämtv.) Rusighet, rus.

SALIGHETSLÄRA, f. 1. Läran om sättet att vinna den eviga saligheten. — 2) Undervisningsbok, som derom handlar. *Alnanders s.*

SALIGHETSMEDEL, n. 3. Se *Sakrament*.

SALIGHETSVÄG, m. 2. Sättet att vinna den eviga saligheten.

SALIGT, adv. 1) Sällt, lyckligt. *S. leende.* — 2) På ett sätt, som medför den eviga saligheten. *S. afsomnad.* — 3) (skämtv., iron.) Skenheligt. — 4) (fam.) Rusigt. — 5) (pop. skämtv.) Trögt, senfärdigt.

SALINISK, a. 2. (fr. *Salin*) Saltartad.

SALIV, -i'v, m. sing. (lat. *Saliva*) Spott. [-if.]

SALIVATION, -- -tschón, f. 3. 1) Ymnigt spottning. — 2) (med.) Spottkur.

SALIVERA, v. n. 1. (fr. *Saliver*; med.) Spotta ymnigt.

SALIVERING, f. 2. Se *Salivation*.

SALLAKE, se *Salllake*.

SALLAT, se *Sallat*.

SALLIST, f. 3. (fabr.) Klädeslist.

SALM, se *Psalm*.

SALMIAK, sállmiack, m. sing. (sammandraget af lat. *Sal ammoniacum*) Saltsyrad ammoniak.

SALNING, f. 2. (skepp.) Se *Långsalningar*.

SALOMONISK, a. 2. Som har afseende på konung Salomo. *En s. dom*, vis som konung Salomos ryktbara dom. *S. vishet*.

SALONG, salá'ng, m. 3. (fr. *Salon*) 1) Stort och praktfullt rum, hvarti man emottager sällskap. — 2) *Sal*, der konstverk utställas.

SALOPE, salá'pp, m. 3. (fr. *Salope*, osnygg kvinna) Fordom bruklig morgonkappa för fruntimmer. — Namnet härleder sig förmodligen deraf, att den ursprungligen var ämnad att betäcka smutsiga nattkläder.

SALPETER, sállpet't'r, m. sing. (fr. *Salpêtre*, af lat. *Sal petrae*, d. v. s. stensalt) Salpetersyradt kali. — *Skrifves* äfv. *Salpeter*. — *Ss. S-aktig*, *-artad*, *-hällig*, *-lik*.